

Sygn. akt: I C 497/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Nidzicy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Katarzyna Cygan
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Anna Soboń-Kuklińska

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2017 r. w Nidzicy

sprawy z powództwa P. (...) w B.

przeciwko E. H.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda P. (...) w B. na rzecz pozwanej E. H. kwotę 1217 zł (jeden tysiąc dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. Akt IC 497/16

UZASADNIENIE

Powód P. (...) w B. wniósł o zasądzenie od E. H. kwoty 6.586,35 zł. Powództwo oparł na wekslu in blanco wystawionym na P. (...) w B.. Wierzytelność została nabyta przez powoda poprzez połączenie powoda z remitenta.

Sąd Rejonowy w (...) wystawił nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym dnia 21 października 2015 r.

Po skutecznym wniesieniu sprzeciwu sprawa została skierowana do Sądu Rejonowego w Nidzicy.

Pozwana zakwestionowała fakt udowodnienia powództwa. Podniosła, że nie załączono do pozwu ani umowy o pożyczkę, ani deklaracji wekslowej, w tym wyliczenia pozwalającego określić wartość przedmiotu sporu.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Powód w piśmie z dnia 6 marca 2017 r. oświadczył, że podtrzymuje wszystkie twierdzenia zgłoszone w piśmie z dnia 14 marca 2016 r. do sprawy (...), stanowiące odpowiedź na sprzeciw od nakazu z dnia 28 sierpnia 2015r. (k.81).

Sąd zobowiązał pełnomocnika powoda do przedłożenia wszelkich dokumentów w tym umowy pożyczki zawartej z pozwaną wykazujących wysokość kwoty zawartej w wypełnionym wekslu, deklaracji wekslowej, w terminie 14 dni pod rygorem skutków prawnych (k.84).

Pismo stanowiące odpowiedź na wezwanie zostało zwrócone na podstawie art. 132 kpc. W piśmie tym powód podniósł, że nie ma obowiązku wykazywać stosunku podstawowego (k.88).

Dnia 8 maja 2017 r. powód przesłał pismo przygotowawcze podtrzymując twierdzenia i wnosząc o „utrzymanie w mocy nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym z weksla przez Sąd Rejonowy w (...)z dnia 17 lutego 2016 r. – sygn.akt (...) (k.93-121).

Zobowiązano pełnomocnika powoda do zajęcia stanowiska w sprawie wobec sprzeczności treści pisma z nakazem wydanym w sprawie w terminie 7 dni pod rygorem pominięcia w sprawie (k.122). Zobowiązanie to powód otrzymał w dniu 24 maja 2017 r. (k.126). Pismem z dnia 31 maja 2017 r. powód złożył pismo przygotowawcze (k.131).

Zdaniem Sądu powód nie udowodnił roszczenia. W pierwszej kolejności należy wskazać, że choć pismo z dnia 31 maja 2017 r. stanowiło odpowiedź na zobowiązanie Sądu, to miało dotyczyć zajęcia stanowiska w sprawie. Sąd nie wyznaczył dodatkowego terminu na złożenie pism przygotowawczych a jedynie wyjaśnienie nieścisłości wynikających z poprzednich pism procesowych powoda. Powód wykazał się niekonsekwencją podczas całego postępowania. Wielokrotnie powoływał się na równe nakazy zapłaty i różne okoliczności. Na pewnym etapie postępowania kwestionował też, że zobowiązany jest do składania dowodów do których przedstawienia zobowiązał go Sąd. Kluczowe jest, że zobowiązanie z dnia 15 marca 2017 r. doręczone powodowi 22 marca 2017 r. nie zostało wykonane w wyznaczonym terminie. Przyjmując, że istotnie zarządzenie o zwrocie pisma z dnia 29 marca 2017 r. nie miało właściwej formy, to nawet po jego zwrocie (data odebrania 11 kwietnia 2017 r. k.92) powód przełożył pismo przygotowawcze niemal miesiąc później (k.93). Pismo to dodatkowo nie dotyczyło przedmiotowej sprawy.

W ocenie Sądu, w świetle stanowiska pozwanej kwestionującej wypełnieniu weksla zgodnie z deklaracją i braku udowodnienia roszczenia, Sąd miał uprawnienie wynikające z dyskrecjonalnej władzy sędziego popartej art. 207 par 3 kpc zobowiązać powoda do złożenia konkretnych pism i dowodów. Polemika pełnomocnika powoda z zobowiązaniem Sądu doprowadziła do przekroczenia wyznaczonego terminu. W konsekwencji Sąd pominął na ostatniej rozprawie pisma złożone w maju w 2017 r. Brak obecności pełnomocnika powoda powodował dodatkowo, że nie zgłoszono zastrzeżenia w trybie art. 162 kpc do protokołu sprawy.

W konsekwencji ocenie poddany został pozostały materiał dowodowy.

Abstrakcyjność weksla in blanco, wystawionego w celu zabezpieczenia zobowiązania ze stosunku podstawowego doznaje pewnych osłabień w postępowaniu sądowym. To osłabienie wyraża się w możliwości analizowania stanów faktycznych wynikających ze stosunku podstawowego, w szczególności tego czy odpowiedzialność dłużnika w ramach stosunku wekslowego odpowiada rozmiarowi jego odpowiedzialności ze stosunku podstawowego. Możliwość wysuwania przez wystawcę zarzutów ze stosunku podstawowego w takiej sytuacji wynika z art. 10 prawa wekslowego. Stanowi on, iż jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa (A. Szpunar Komentarz do prawa wekslowego k. 52).

Stanowisko powyższe odzwierciedla także orzecznictwo, w którym wyrażono pogląd, że „weksel gwarancyjny nie jest wekslem abstrakcyjnym, lecz wekslem gwarantującym wykonanie zobowiązania, w więc „kauzalnym” /wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 1970 r. I PR 407/70 /

Gdy ustawodawca dopuszcza możliwość badania stosunku podstawowego kwestia czy badanie to nastąpić ma na zarzut czy też przez sąd z urzędu nie jest zagadnieniem odnoszącym się do abstrakcyjności weksla, ale do zakresu stosowania zasady kontradyktoryjności. Zatem nawet przy uznaniu, że pozwana nie zgłosiła zarzutu wprost a jedynie poprzez kwestionowanie braku dowodów na okoliczności zasadności pozwu Sąd miał uprawnienie do badania stosunku podstawowego.

W ocenie Sądu możliwość podniesienia zarzutu, iż weksel został wystawiony niezgodnie z porozumieniem, nie stanowi zarzutu sensu stricto. W treści art. 10 pr. wekslowego nie chodzi o zarzut w ścisłym tego słowa znaczeniu, tj. o uprawnienie do odmowy spełnienia żadanego świadczenia, mimo powstania zobowiązania uzasadniającego to świadczenie, lecz o zarzut w szerokim tego słowa znaczeniu, tj. o powołanie się jedynie na fakt niepowstania zobowiązania o treści wyrażonej w wekslu / Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 stycznia 2001 r. II KKN 25/00, OSNC 2001/7-8/117/

Skoro sformułowanie użyte przez ustawodawcę stanowi zatem jedynie o dopuszczeniu przez ustawodawcę możliwości powołania się na konkretne fakty lub zarzuty sensu stricto, wynikające ze stosunku podstawowego, nie przewiduje zaś uprawnienia prawnokształtującego to nie wydaje się, aby taka możliwość zastrzeżona była dla samego tylko dłużnika. Trzeba zauważyć, że przepis ten ujęty jest w sposób negatywny. Ogranicza się bowiem do unormowania kwestii zarzutów, jakie wystawca weksla in blanco może przeciwstawić nabywcy, który otrzymał od remitenta weksel wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem (A. Szpunar Komentarz do prawa wekslowego k. 51). Wskazuje zatem na niemożność zasłaniania się zarzutem, że nie zastosowano się do porozumienia, wobec nabywcy wypełnionego weksla in blanco, chyba że nabywca ten nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

Przepis ten nie reguluje natomiast w sposób pozytywny sytuacji prawnej dłużnika wekslowego w sytuacji, gdy posiadaczem weksla jest pierwszy wierzyciel, albo jeżeli posiadacz nabył niewypłacony jeszcze weksel. Takiego dłużnika nie ogranicza wówczas treść art. 10 prawa wekslowego. Stanowisko takie zajmowała orzecznictwo już w okresie międzywojennym (orzeczenie SN z dnia 10 czerwca 1932 r., C 1/32 OSP 1933, poz. 51) nabywca wekslu niewypłaconego, który następnie weksel wypełnił, nie może zasłaniać się dobrą wiarą wobec zarzutu, że weksel wypełnił wbrew umowie między dłużnikiem wekslowym i swym poprzednikiem. Również doktryna stoi na stanowisku, iż ten kto nabywa weksel in blanco nie może korzystać z ułatwień, jakie prawo przewiduje dla obrotu wekslowego (A. Szpunar Komentarz do prawa wekslowego k. 51).

W świetle tej argumentacji, nie można twierdzić, iż art. 10 prawa wekslowego wymaga, aby badanie stosunku podstawowego następowało tylko na zarzut dłużnika. Treść przepisu nie wprowadza ograniczeń w tym względzie. Przepis ten wyznacza zakres badania materialnej podstawy weksla, wskazując okoliczności, w których jest ono wykluczone. Jednocześnie nie używa sformułowania zarzutu w ujęciu ścisłym.

Przeniesienie sporu na stosunek podstawowy sensu stricto wymaga w związku z tym inicjatywy powoda, który już w pozwie lub z odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty może a w zasadzie powinien podnieść twierdzenia uzasadniające uwzględnienie powództwa na podstawie stosunku, który weksel zabezpieczał.

Podkreślić przy tym należy, że to na powodzie ciąży obowiązek wskazania okoliczności faktycznych uzasadniających istnienie wierzytelności zabezpieczonej wekslem i jej wysokości a także wskazanie dowodów na ich poparcie. W takim wypadku Sąd może rozpoznać tak określone powództwo nie naruszając art. 503 kpc .

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy strona powodowa zobowiązana była wykazać, że pozwaną łączył z jej poprzednikiem stosunek zobowiązaniowy oraz dowieść wysokość wierzytelności z tego stosunku wynikającej. Strona powodowa winna wskazać okoliczności faktyczne uzasadniające istnienie i wysokość zobowiązania zabezpieczonego wekslem, wskazać sposób wyliczenia należności, z którego wynikałaby kwota zadłużenia zabezpieczonego wekslem. Twierdzeń takich strona powodowa nie powołała ani nie udowodniła w stosownym terminie. Wszystko to powoduje, że Sąd w rozpoznawanej sprawie uznał, iż strona powodowa nie wykazała wysokości roszczenia ze stosunku podstawowego zabezpieczonego wekslem wobec wystawcy weksla jako kredytobiorcy a co za tym idzie i zakresu odpowiedzialności pozwanej jako poręczycielki wekslowej.

Podkreślić należy, że powód jest podmiotem profesjonalnym zatrudniającym szereg pracowników, którzy dbają o jakość i sposób dochodzenia roszczeń. Od podmiotu profesjonalnego wymagana jest wysoka staranność w prowadzeniu spraw w tym i sądowych. Powód winien był dokładnie określić swoje żądanie, wykazać jego istnienie i

przedstawić odpowiednie dowody na poparcie swoich twierdzeń, czego w niniejszej sprawie zdaniem Sądu nie uczynił. Z tych też względów powództwo wniesione przez powoda będącego podmiotem profesjonalnym podlegało oddaleniu w całości.

Sąd orzekła jak w sentencji na mocy wyżej powołanych przepisów. O kosztach orzekła w myśl art. 98 § 1 kpc wyrażającego zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty te złożyły się koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika pozwanej.